

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 68

van **VERA JANS**

datum: 14 oktober 2022

aan **HILDE CREVITS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN,
VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

Gezinnen in budgethulp- en schuldhulpverlening - Evolutie

Heel wat gezinnen worden geconfronteerd met een overmatige schuldenlast. Dat is heel belastend voor de betrokken gezinnen en heeft een impact op de hele levenssituatie van de mensen. De weg terug naar een schuldenvrij leven is vaak een complexe, moeizame weg die veel inspanning vraagt zowel van de gezinnen als van de hulpverleners.

1. a) Hoeveel personen krijgen budgetbegeleiding in 2021, in 2020 en 2019? Graag een opdeling per provincie.
b) Zijn er bijzondere evoluties op te merken?
2. a) Hoeveel personen krijgen budgetbeheer in 2021, in 2020 en in 2019? Graag een opdeling per provincie.
b) Zijn er bijzondere evoluties op te merken?
3. a) Hoeveel personen krijgen schuldbemiddeling in 2021, in 2020 en in 2019? Graag een opdeling per provincie.
b) Zijn er bijzondere evoluties op te merken?
4. a) Hoeveel personen zitten in de procedure van collectieve schuldenregeling in 2021, in 2020 en in 2019?
b) Zijn er bijzondere evoluties op te merken?
5. Hoeveel erkende instellingen voor schuldbemiddeling zijn/waren er in 2021? Graag een overzicht per soort instelling (bijvoorbeeld OCMW's, CAW's...).
6. Wat zijn de meest voorkomende soorten schuld waarmee mensen terechtkwamen bij een instelling voor schuldbemiddeling? Graag ook percentages.

**Vlaams
Parlement**

HILDE CREVITS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

ANTWOORD

op vraag nr. 68 van 14 oktober 2022

van **VERA JANS**

1a-4a. Voor onderstaande cijfers baseer ik mij op het meest recente rapport over de basisregistratie. Dit rapport wordt opgesteld door SAM, Steunpunt Mens en Samenleving en is integraal terug te vinden op hun website.
Dit zijn de cijfers van de erkende instellingen voor schuldbemiddeling.

Cijfers ingezette hulpverleningsmodules per provincie 2019

	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams-Brabant	West-Vlaanderen
Budgetbegeleiding	2.769 (16,81%)	1.657 (17,10%)	2.677 (12,94%)	1.510 (15,50%)	2.402 (9,70%)
Budgetbeheer	7.453 (45,25%)	4.087 (42,18%)	8.432 (40,74%)	4.495 (46,12%)	11.060 (44,65%)
Schuldbemiddeling	5.953 (36,14%)	3.570 (36,85%)	8.394 (40,57%)	3.619 (37,14%)	9.844 (39,74%)
CSR – aanstelling	295 (1,79%)	375 (3,87%)	1.189 (5,75%)	121 (1,24%)	1.463 (5,91%)
Totaal	16.470 (100%)	9.689 (100%)	20.692 (100%)	9.745 (100%)	24.769 (100%)

Cijfers ingezette hulpverleningsmodules per provincie 2020

	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams-Brabant	West-Vlaanderen
Budgetbegeleiding	2.779 (17,67%)	1.724 (18,52%)	2.667 (13,44%)	1.552 (16,39%)	2.356 (9,84%)
Budgetbeheer	6.924 (44,02%)	3.871 (41,58%)	8.124 (40,94%)	4.321 (45,62%)	10.635 (44,40%)
Schuldbemiddeling	5.761 (36,62%)	3.335 (35,83%)	7.968 (40,15%)	3.490 (36,85%)	9.551 (39,87%)
CSR – aanstelling	267 (1,70%)	379 (4,07%)	1.085 (5,47%)	108 (1,14%)	1.412 (5,89%)
Totaal	15.731 (100%)	9.309 (100%)	19.844 (100%)	9.471 (100%)	23.954 (100%)

Cijfers ingezette hulpverleningsmodules per provincie 2021

	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams-Brabant	West-Vlaanderen
Budgetbegeleiding	2.627 (17,07%)	1.616 (17,89%)	2.749 (14,22%)	1.845 (19,05%)	2.344 (10,09%)
Budgetbeheer	6.821 (44,32%)	3.830 (42,40%)	7.789 (40,30%)	4.241 (43,79%)	10.454 (44,99%)
Schuldbemiddeling	5.657 (36,76%)	3.238 (35,85%)	7.746 (40,08%)	3.489 (36,02%)	9.124 (39,27%)
CSR-aanstelling	285 (1,85%)	349 (3,86%)	1.043 (5,40%)	110 (1,14%)	1.312 (5,65%)
Totaal	15.390 (100%)	9.033 (100%)	19.327 (100%)	9.685 (100%)	23.234 (100%)

1b-4b. Over het algemeen volgen de cijfers een dalende trend. Deze trend kan echter niet verklaard worden op basis van de basisregistratiegegevens. Hiervoor wordt de organisatiecontext te weinig bevraagd. Zo is er bijvoorbeeld geen zicht op wachtlijsten, beschikbare VTE, personeelsverloop, ... die logischerwijs een grote impact hebben op het aantal dossiers dat een organisatie kan opnemen. Bovendien wordt "eenmalige" budget- en schuldhelpverlening, dit zijn afgebakende vragen die met één of enkele gesprekken worden opgelost bij zowel de erkende instellingen voor schuldbemiddeling als de brede eerste lijn, niet opgenomen in deze cijfers.

De cijfers tonen overigens aan dat over de jaren 2019-2021 voornamelijk budgetbeheer wordt aangeboden, gevolgd door schuldbemiddeling, budgetbegeleiding en tot slot collectieve schuldenregeling als de schuldbemiddelaar aangesteld wordt binnen een erkende dienst voor schuldbemiddeling. Diezelfde rangorde geldt trouwens voor alle provincies en voor alle beschouwde jaren. Uitzondering is de provincie Oost-Vlaanderen: daar is het aantal ingezette hulpverleningsmodules budgetbeheer en schuldbemiddeling vergelijkbaar.

De provincies volgen over de jaren heen gelijkaardige trends. Dit geldt echter niet voor de provincie Vlaams-Brabant in 2021: het aandeel budgetbegeleiding en schuldbemiddeling neemt daar toe, in tegenstelling tot de andere provincies die eerder ofwel de status quo ofwel een dalende trend kennen.

- Er zijn momenteel 313 erkende instellingen voor schuldbemiddeling (298 OCMW's, 11 CAW's en 4 OCMW-verenigingen). De OCMW-verenigingen nemen een speciale positie in: zij focussen vooral op collectieve schuldenregeling.
- Er zijn geen recente cijfers betreffende schuldorzaken. Dit wordt namelijk bevraagd in de uitgebreide registratie, die om de vijf jaar wordt georganiseerd. De laatste beschikbare cijfers dateren van 2018. De volgende uitgebreide registratie is gepland in 2023. Onderstaande cijfers zijn dus gebaseerd op het rapport van de uitgebreide registratie in 2018. Dit rapport is opgesteld door SAM, Steunpunt Mens en Samenleving, en is ook te consulteren via de website van dit steunpunt.

Uit het rapport bleek in 2018 volgende top drie van schuldorzaken:

- Ziekte van de cliënt wordt in bijna één derde van het aantal dossiers opgegeven als schuldzaak;
- Een te laag inkomen als schuldzaak komt op de tweede plaats met ongeveer 30% kans om te worden aangetroffen in een dossier;
- Andere vormen van psychosociale problemen worden in bijna één kwart weerhouden als schuldzaak.

In de basisregistratie wordt ook gepeild naar evoluties in de schuldoorzaken. Deze cijfers moeten evenwel met de nodige nuance geïnterpreteerd worden. De informatie wordt immers niet systematisch en gestructureerd bevraagd, maar aan de hand van een open vraag. In 2021 bleek volgende top 3 van meest genoemde schuldoorzaken:

- Schulden door het niet kunnen betalen van facturen met betrekking tot nutsvoorzieningen (door 186 erkende instellingen benoemd)
- Energieschulden (door 172 erkende instellingen benoemd)
- Schulden met betrekking tot huisvesting (door 169 erkende instellingen benoemd)